

Celoštátne kolo Dejepisnej olympiády pre SŠ

5. ročník, školský rok 2012/2013

Písomný test pre kategórie A a B

Odpoved'ový hárok

Dátum:

Identifikačné číslo žiaka:

Počet dosiahnutých bodov:

Test opravili:

1. Do textu vpíšte chýbajúce údaje:

Rím prešiel od roku, ktorý sa považuje za rok založenia mnohými premenami. NA počiatku bol kráľovstvom. Roku založili občania republiku a starostlivo dbali, aby res-publica bola spravovaná spravodlivými zákonmi. Tzv. zákony.....boli vytesané v bronz, vystavené na trhovisku, aby si ich občania ľahšie zapamätali a boli zhudobnené do piesne. Rím viedol dobyvačné vojny, ktoré mu prinášali bohatstvo, ale aj problémy a najmä mocenský boj. Republikánsky Rím sa neudržiaval. Jeden z jeho tribúnov sa v roku stal vlastne prvým cisárom.

2. Partenon v Aténach považujeme za „zázrak“ architektúry a vedy. Grécki architekti stavbu projektovali tak, aby umocnili jej veľkoleposť. Starostlivo vytvárané krivky stĺpov zvýrazňujú výšku budovy. Vedeli využiť tzv.

3. Doplňte chýbajúce údaje:

Na prelome rokov bol vojvoda Štefan korunovaný (*kým*)..... za uhorského kráľa. Územie krajiny rozdelil na kráľovské komitáty/župy, na čele ktorých stáli župani. Zriadil funkciu, najvyššieho úradníka v krajine.

4. Beneš Krabice z Weitmile píše o založení pražské univerzity roku 1348:

„... A prichádzali sem študenti z cudzích krajín, totiž z Anglicka, Francúzska, Lombardska, Uhorska a Poľska, ako aj ďalších okolitých krajín. ... mesto sa vďaka svojej univerzite stalo známe a slávne.“ **Zapište správne odpovede na nasledovné otázky:**

A Kto založil pražskou univerzitu?

B V akom európskom meste existovala najstaršia univerzita?

C Kto v čase založenia pražskej univerzity vládol v Uhorsku?

D Založil podľa jej vzoru prvú univerzitu v Bratislave?

5. Určite, či sú jednotlivé tvrdenia týkajúce sa tzv. severných vojen správne alebo nesprávne. Do odpovedového hárku napíšte áno alebo nie:

V 17. storočí boli veľkými konkurentmi na severe Európy štáty Švédsko – Poľsko – Rusko – Fínsko.

Viedli proti sebe celú sériu tzv. severných vojen, z ktorých sa prvá odohrala v rokoch 1655 - 1660.

.....

Ruské vojská sa nalodili v Sankt Peterburgu.

6. Termínom konkordát sa označuje zmluva medzi:

a) panovníkom kresťanom a panovníkom nekresťanom

b) panovníkom a šľachtou

c) panovníkom a pápežom

Zakrúžkujte z uvedených možností správnu odpoveď.

7. Podčiarknite, ktoré pojmy za písmenami a), b), c) logicky do skupiny nepatria:

a) szatmársky mier, vestfálsky mier, San Stefanský mier, mierová zmluva zo Sévres, parížska mierová zmluva

b) bostonský čajový večierok, Thomas Jefferson, konfедераčné články, kontinentálny kongres, bitka pri Gettysburgu

c) bitka pri Poltave, tylžský mier, bitka troch cisárov, maršál Kutuzov, Svätá aliancia.

8. Zakrúžkujte správnu odpoveď:

Náboženské vojny vo Francúzsku sprevádzal boj o ovládnutie regiónov kráľovstva s využívaním najrôznejších prostriedkov. Organizovaný masaker hugenotov vošiel do dejín ako:

a) noc dlhých nožov

b) krištáľová noc

c) bartolomejská noc

9. Podčiarknite udalosti, ktoré sa chronologicky prelínajú s obdobím Francúzskej revolúcie:

Poprava Karola I., sprisahanie uhorských jakobínov, vyhlásenie nezávislosti amerických štátov, tzv. slávna revolúcia v Anglicku, cesta Petra I. po európskych krajinách, protihabsburské povstania v Uhorsku, Belgická revolúcia, vláda Leopolda II., vláda kráľovny Viktórie, vojna o španielske dedičstvo, vyhlásenie nantského ediktu, vyhlásenie nezávislosti Grécka, boje o obilné zákony, bitka pri Trafalgare.

10. Na prelome 18. a 19 storočia si vzdelanci oboch konfesií zakladali učené spoločnosti a spolky, vydávali noviny, zaujímali sa o dejiny a kultúru vlastnej krajiny, národa, cirkvi. I keď zvyčajne vykonávali činnosť krátko, predstavujú dôležitý medzník v spolkovej, osvetovej a národnej činnosti. **Doplňte dátumy, kedy vznikli nasledujúce spolky:**

- a) Slovanská spoločnosť v Banskej Bystrici
- b) Slovenské učené tovarišstvo v Trnave
- c) Učená spoločnosť banského okruhu
- d) Slovenský čitateľský spolok
- e) Spolok milovníkov reči a literatúry slovenskej
- f) tajný spolok Vzájomnosť

11. Napíšte odpovede na otázky:

A Počas ktorého vojnového konfliktu vznikla táto mapa?

.....

B Kedy prebiehal vojnový konflikt?

C Prečo autor zobrazil Osmanských Turkov v bezstarostnej pozícii?

.....
.....

12. Udalosti chronologicky zoradíte od najstaršej a pripíšete k poradovému číslu prislúchajúce písmeno:

1., 2., 3., 4., 5.,
6., 7., 8., 9., 10.

13. Doplňte správny rok udalosti a zakrúžkujte správnu odpoveď:

Počas tzv. krvavej nedele v roku sa v Rusku odohral:

- a) atentát na cára a štátny prevrat; b) strelba do procesie veriacich; c) výstrel z križníka Auróra;

14. Vysvetlite stručne podstatu francúzskeho spojeneckého systému v 20. rokoch 20. storočia. Správnu odpoveď zapíšte do odpovedového hárku:

.....
.....

15. Národnostné zloženie Slovenska bolo v 30. rokoch 20. storočia pestré. V odpovedovom hárku uveďte v tabuľke, ktoré národnostné menšiny v tom čase na Slovensku žili. Zapíšte ich v poradí pod percentuálne údaje. Slovákov bolo 68,4 %.

Poznámka: Rusíni a Ukrajinci majú jeden spoločný percentuálny údaj.

17,6 %	4,5 %	3,7 %	2,8 %	2,0 %	0,9 %

16. Nápis na dobovom plagáte „Ďakujeme nášmu vodcovi“. Plagát bol vydaný na oslavu okupácie Sudet nacistami. Doplňte v texte chýbajúce údaje:

Sudety sa na konci 1.svetovej vojny stali súčasťou Československa. Predák Sudetonemeckej strany Konrád (*priezvisko*) podnecoval v 2. polovici 30. rokov 20. storočia miestny odpor proti československej vláde a požadoval pričlenenie Sudet k Nemecku. Toto poskytl Hitlerovi zámenku k pripojeniu Sudet k tretej ríši. Medzinárodný súhlas získal (*názov*) dohodou. V októbri (*rok*) bolo toto územie obsadené a českí obyvatelia z nich museli odísť. Na základe (*názov*) dohody z roku 1945 bola oblasť vrátená Československu a bol vydaný súhlas (*názov dokumentu*) na vysťahovanie väčšiny Nemcov z Československa. Najmenej 2,5 mil. ľudí muselo odísť do Nemecka. Sudety odsadili Česi, z časti Slováci i Maďari, Poliaci a Rusíni.

17. Príkladom priameho spojenia vedy a počítačovej techniky je aj jadrová elektrárňa. Napíšte, kde na Slovensku a kedy bola spustená prevádzka prvej jadrovej elektrárne:

.....

DS získala % hlasov voličov,

19. Ústava Slovenskej republiky v súčasnosti zaručuje právo na súkromné vlastníctvo. Toto právo však v našom prostredí nebolo vždy samozrejmosťou. Správne odpovede na nasledovné otázky zapíšte:

Aké formy vlastníctva boli vtedy ústavne garantované?

(bod získate za správnu tajničku a nie za jednotlivé odpovede).

Autori: PhDr. Anna Bocková, PhD., PhDr. Daniela Kodajová

Recenzent: PhDr. Ľubica Kázmerová, CSc.

© Slovenská komisia Dejepisnej olympiády

Vydal: IUVENTA - Slovenský inštitút mládeže, Bratislava 2013